

STREDOZÁPAD

Stredozápadný región je druhým najväčším teritóriom v Brazílii. Má ale najmenší počet obyvateľov v krajine a je v poradí druhý s najmenšou hustotou obyvateľstva. Sú tu mestské oblasti s veľkou koncentráciou obyvateľstva, ale aj neobývané zóny. K osídľovaniu územia dopomohli migranti prichádzajúci na veľké dobytkárske farmy a za prácou pri výstavbe nového hlavného mesta.

1.) Federálny okres:

Počet obyvateľov: 2 562 963/ *Hlavné mesto:* Brazília/ *Rozloha:* 5 801,9 km²/ *Podnebie:* tropické/
Povrch: mierne členitý

Federálny okres sa spolovice nachádza v štáte Goias. Je rozdelený do 19 obvodov a 1 z nich je hlavné mesto a sídlo vlády federálneho okresu- Brazília. Ostatné oblasti tvoria satelitné mestečky. Brazília je 3.hlavné mesto Brazílie a s pomocou architektov Lúcia Costu a Oscara Niemeyera sa v roku 1960 uskutočnila inaugurácia Brazílie. V hlavnom meste pôsobí hlava štátu (rezidencou je Palácio da Alvorada), ministri, federálni poslanci, senátori a sudcovia, veľvyslanci iných krajín. Brazília je pre svoju architektúru napísaná v zozname UNESCO. Turistické atrakcie: Národný kongres, Metropolitná katedrála, Národný park Brazílie, Pamätník Juscelina Kubitscheka...

Brazília: „Hlavné mesto nádeje“

Je to 3.hlavné mesto po Salvadore a Rio de Janeiru. Mesto je naprojektované do tvaru lietadla. V smere S-J sú vybudované rezidencie a V-Z tvorí politický, administratívny, kultúrny, vojenský a ekonomický sektor. Najvyhľadávanejšie miesta sú Národný kongres, Palác Alvorada, televízna veža.. Medzinárodné uznanie pre svoju architektonickú krásu získal aj novopostavený most Juscelina Kubitscheka.

2.) Goiás:

Počet obyvateľov: 6 001 045/ *Hlavné mesto:* Goiania/ *Rozloha:* 340 117,6 km²/ *Podnebie:* tropické/
Povrch: náhorná plošina, kaňony a pohoria na väčšine územia

V 17.storočí sa obyvatelia Sao Paula rozhodli sem prísť s jediným cieľom a to nájsť zlato a iné drahé kovy. Mali úspech a tak sa ďalší zlatokopi vybrali sem. V 19.storočí ťažba zlata ustúpila poľnohosp. Hlavnou činnosťou sa stal chov dobytka a pestovanie ryže a kávy. Výstavba nového hlavného mesta Brazílie prispela k rozvoju štátu, lebo Brazília sa spolovice nachádza v Goias. Štát je známy vďaka speleológii, náuke o jaskyniach a gejzíroch. Inou atrakciou je pláž dlhá 2000km kt. vystupuje z vody v najsuchšom období roka, od júna do septembra. Aj iné lokality sa zmenili na národné parky, napr. národné parky Chapada a Emas. Počas obdobia sucha tu zvyknú byť požiare, kt. bývajú zapríčinené aj farmármi. Hlavné mesto Goiania bolo slávnostne inaugurované v 1935 a je nazývané ako aj hlavné mesto kvetov pre početné lesy a zelené námestia. Zaujímavosťou sú aj prírodné kúpaliská s termálnou vodou. Turistické atrakcie: pamätník Cerado, Kultúrne centrum Oscara Niemeyera, ZOO...

3.) Mato Grosso:

Počet obyvateľov: 3 033 991/ *Hlavné mesto:* Cuiabá/ *Rozloha:* 903 386,1 km²/ *Podnebie:* tropické/
Povrch: náhorná plošina a kaňony v strede územia, nížiny s mokraďami na Z a doliny s občasnými náhornými plošinami na S

Kedysi patrila štát Španielom podľa Tordilskej zmluvy v 15 storočí. Po objavení zlata v 18.storočí sem prišlo mnoho hľadačov vzácneho kovu. Neskôr Španieli uznali portugalskú nadvládu nad územím. V 19.storočí ťažba zlata poklesla a chudoba sa prehĺbila. Štát začal napredovať vďaka chovu dobytka, ťažbe dreva a cezminy. Rozloha štátu bola veľká na spravovanie a tak sa v 1977 rozdelil na 2 časti. Severnú, menej obývanú Mato Grosso a na južnú, bohatšiu a viac osídlenú Mato Grosso do Sul.

Hlavné mesto je bohaté na ryby. Je to 3.najväčší štát v krajine a má 3 dôležité ekosystémy: amazonský prales, cerrado a matogrosské mokrade. Amazonský prales zaberá takmer polovicu štátu. Pre štát sú typické kaňony vo vnútrozemí a rovinaté oblasti zaplavované riekou Paraguaj a jej prítokmi. Turistické atrakcie: Kostol sv. Benedikta, Palác vzdelávania, Národný park...

4.) Mato Grosso do Sul:

Počet obyvateľov: 2 449 341/ Hlavné mesto: Campo Grande/ Rozloha: 357 139,9 km²/ Podnebie: tropické/ Povrch: pantanal na Z, náhorné plošiny so strmými svahmi na V a kotlinami na SZ

Rozdelením štátu vznikol v J časti Mato Grosso a v S Mato Grosso do Sul. Medzi týmito štátmi sa nachádza národný park Pantanal. Najväčšia časť Pantanal s jaskyňami, krasovými útvarmi s krištáľovými vodami s množstvom rýb sa nachádza v Mato Grosso do Sul, kým v Mato Grosso len 10%. Rieky, kt. sa prepletajú pomedzi savany, pralesy a lúky vytvárajú pantanal, či mokrad, kt. je veľmi významným ekosystémom planéty. Je to aj na zozname UNESCO. Štát má najväčšie stáda hovädzieho dobytku a to 22,2 mil. zvierat. Konzumácia mäsa a rýb je veľmi vysoká. Štát vyváža väčšinu vyrobenej energie, keďže spotreba el. energie je nižšia ako výroba. Sú tu aj rozsiahle plantáže sóje, cukrovej trstiny, kukurice, manioku, bavlny. Turistické atrakcie: pamätník japonských prisťahovalcov, Múzeum Dom Bosco, Národný park Pantanal medzi štátmi Mato Grosso a Mato Grosso do Sul.

JUH

Región Juh je najmenší zo všetkých. Je to hlavné turistické, ekonomické a kultúrne centrum. Má najväčší počet vzdelaného obyvateľstva, ale jej ekonomické a sociálne ukazovatele sú nižšie ako vo vyspelých krajinách. V kultúre a zvykoch badať silný vplyv talianskych a nemeckých prisťahovalcov.

1.)Paraná:

Počet obyvateľov: 10 439 601 / Hlavné mesto: Curitiba/ Rozloha: 199 281,7 km²/ Podnebie: subtropické/ Povrch: nížiny na pobreží, náhorné plošiny na východe a západe, doliny vo vnútrozemí
V 17.storočí objavenie ložísk zlata prilákalo mnohých osadníkov, ale o storočie neskôr prvenstvo v ťažbe nerastných surovín prevzal štát Minas Gerais. Prežitie obyvateľstva zabezpečilo plantážníctvo a chov dobytku. Ťaží sa araukária, nazývaná ako borovica z Pará. Predtým bol používaný na výrobu nábytku, ale plochy araukariových lesov sa zmenšovali a tak v roku 2011 vláda zákonom zakázala ťažbu tohto dreva. Ochrana prírody je kľúčová aj pri zachovaní iných veľkých atrakcií tohto štátu a to vodopádov Iguacú na hraniciach s Argentínou. Na hranici so štátmi Paraná a Santa Catarina sa rieka Iguacu rúti z vysokých skál a vytvára 275 vodopádov. Národný park je veľkým lákadlom pre turistov. Sú tu aj najväčšie kvetinové rezervácie v Južnej Amerike a park je na zozname UNESCO. 40 km od toho sa nachádza hydroelektrárň Itaipu, najväčšia na svete. Na pobreží je najväčším lákadlom ostrov Mel, ale ak by sa hladina oceánu zvyšovala tak hrozí, že sa ostrov rozdelí na dve časti.

Hlavné mesto Curitiba: „MESTO ÚSMEVOV“

Prví priekopníci tu založili osadu Nossa Senhora da Luz e Bom Jesus dos Pinhais a neskôr z nej vzrástlo hlavné mesto Curitiba. V jazyku tupi slovo curitiba znamená miesto s ihličnatými stromami. Od začiatku podporovala prílev imigrantov z Európy s cieľom zaľudniť túto oblasť. Rozvíja sa tu automobilový priemysel a významný je aj chov dobytku. Bolo to prvé brazílske mesto s pešou zónou určenou len pre chodcov. Sú tu zachovalé starobylé stavby ako: Múzeum štátu Paraná, Múzeum automobilov, Katedrála N.S. da Luz dos Pinhais alebo Palác Avenida, v ktorom dnes pôsobí pobočka banky. Mesto je známe aj hudobnými a filmovými festivalmi.

2.) Rio Grande do Sul:

Počet obyvateľov: 10 695 532/ *Hlavné mesto:* Porto Alegre/ *Rozloha:* 281 734 km²/ *Podnebie:* subtropické/ *Povrch:* pobrežné nížiny so štrkovo piesočnatými a slanými pôdami, náhorné plošiny na Z a SV, doliny vo vnútrozemí

Kedysi patrilo toto územie pod španielsku nadvládu, ale v polke 18.storočia prešlo oficiálnou zmluvou pod portugalskú správu. Prvými osadníkmi boli pastieri dobytky a neskôr aj povstanci zo Sao Paula. Štát sa zúčastnil aj bojov za nezávislosť a v dobe občianskej vojny tu prišlo mnoho prisťahovalcov. V mestách Sao Borja a Sao Miguel sú ruiny sídiel jezuitov zapísane na zozname UNESCO. V tejto oblasti nie je výnimočným vďaka klíme ani sneh. Štát je obilnicou celej krajiny, takisto aj rybolov a živočíšna výroba sú na vzostupe a systém umelých vodných nádrží zásobuje elektrickou energiou nielen Porto Alerge, ale aj iné priemyselné mestá v štáte. V gastronómii a vinárstve badať hlavne taliansky vplyv. Medzi turistické atrakcie patrí Múzeum Júlia de Castilhos, Park Farroupilha, Dom kultúry Mária Quintana...

Hlavné mesto Porto Alegre: „Hlavné mesto pastierov dobytky“ (lebo pastieri sa tu usadili a vznik mesta je spojený práve s nimi)

Je to 4.najľudnatejšie mesto Brazílie, pôvodne malo názov Porto do Viamao. Prví obyvatelia boli Indiáni. Neskôr tu prišli imigranti a otroci. Je to mesto s rozvinutým priemyslom, turistika však nezohráva hlavnú úlohu. Je tu veľa pamiatok priemyselnej architektúry, napr. socha Lacador(pri vstupe do mesta), kultúrne centrum Usina do Gasometro, čo bol bývalý zásobník plynu. Má prvenstvo v počte vysadených stromov v Brazílii. Významné centrum vysokoškolského vzdelávania.

3.)Santa Catarina:

Počet obyvateľov: 6 249 682/ *Hlavné mesto:* Florianópolis/ *Rozloha:* 95 258,1 km²/ *Podnebie:* subtropické/ *Povrch:* rovinaté územia, členité pobrežie s ostrovmi, nížiny a doliny vo vnútrozemí

Prvé výpravy sem prišli v 16.storočí a z prvých osád vzniklo neskôr hlavné mesto Florianópolis. Za vlády Petra II. A na začiatku republiky sem prišlo mnoho prisťahovalcov, ktorí osídlili veľkú časť a založili farmy. Vo vnútrozemí prevláda ťažba dreva a v mestách na pobreží priemyselná činnosť. Pobrežie je členité a samotné hlavné mesto je ostrovom. Striedajú sa tu 4 ročné obdobia. Existujú tu fazendy pre turistov, ktorí chcú okúsiť typickú kuchyňu a život pri obrábaní plantáže a chove dobytky. Vplyv európskych prisťahovalcov je viditeľný hlavne v kultúre, architektúre a kuchyni. Dokonca tu oslavujú aj Oktoberfest, tradičný nemecký pivný festival. Takmer všetci obyvatelia štátu sú gramotní. Oplatí sa tu vidieť Most Hercílio Luz, pláže hlavného mesta, dom Vitora Meirelesa apod.

Juhovýchod

Tento región je najrozvinutejší a je tu najväčšia koncentrácia priemyslu v krajine. Žije tu viac ako polka obyvateľov Brazílie. Región zaberá len 11% braz.teritória. Nachádzajú sa tu 3 najdôležitejšie metropoly a to Sao Paulo, Rio de Janeiro a Belo Horizonte.

1.)Espírito Santo:

Počet obyvateľov: 3 512 672/ *Hlavné mesto:* Vitória/ *Rozloha:* 46 047,3 km²/ *Podnebie:* tropické/ *Povrch:* pobrežné nížiny a pohoria vo vnútrozemí

Štát vznikol v 16.storočí a jeho donátor, Vasco Fernandes Coutinho, postavil prvé cukrovary a čoskoro začal vyvážať cukor. Život obyvateľov ohrozovali piráti a Indiáni, kt. nesúhlasili s príchodom Portugalcov a tak sa Portugalci presťahovali do nového mesta pod menom Vila Nova, dnes Vitória. Po príchode jezuitov v 16.st. skončili aj problémy s Indiánmi. Krajina je veľmi rozmanitá, na J je more a na S je pobrežie nížinaté s palmovými hájmi a piesočnými dunami. Mesto pomerne veľa vyváža, hlavne celulózu, kávu a žulu. Majú veľkú úlohu v poľnohospodárstve, pestuje sa káva a aj veľa ovocia

ako banány a ananásy. Hlavné mesto je blízko pobrežia a ďalšie veľké mesto, Guararapi, sa preslávilo vďaka plážam, ktorých piesok je bohatý na minerál monazit a ľudia ho považujú za liečivý. Preto si návštevníci doprajú pieskové kúpele. Z turistických atrakcií sa oplatí vidieť napr.: kamenný útes, Mestský park jaskyne jaguárov alebo pláže Costa, Itapoa apod..

2.) Minas Gerais:

Počet obyvateľov: 19 595 309/ Hlavné mesto: Belo Horizonte/ Rozloha: 586 552,4 km²/ Podnebie: tropické/ Povrch: náhorné plošiny so strmými zrázmi a dolinami vo vnútrozemí

V 17.storočí sem prichádzali ľudia, ktorých lákalo zlato a diamanty a o storočie neskôr sa tieto prírodné zdroje začali míňať. Vysoké dane zavedené port. vládou vyvolali rôzne hnutia za osamostatnenie Brazílie od port. vlády. Najznámejším je asi Inconfidencia Mineira, kt. viedol Tiradentes. Začiatkom obdobia republiky mal tento štát veľký vplyv na národnú politiku. Začiatkom 19.storočia sa ekonomika začala vzťahovať vďaka pestovaniu kávy. Štát je bohatý na hory a koloniálnu architektúru. Najnavštevovanejšie mestá sú Mariana, Tiradentes, Sabará, Sao Joao del Rey, Ouro Preto a Diamantina. Posledné 2 sú na zozname UNESCO. V Ouro Preto sa nachádza aj veľká časť diela najväčšieho brazílskeho barokového sochára Aleijadina. Štát je lídrom v produkcii mlieka, lebo má obrovské stáda hovädzieho dobytku. Vyrába železnú rudu a iné nerastné suroviny do celého sveta. Na S štátu sú chudobnejšie oblasti kvôli obdobiam sucha. Turistické atrakcie: koloniálne mestá, Národný park Caparaó, pohorie Mantiqueira...

Hlavné mesto Belo Horizonte: „Mesto záhrad“

Bolo to 1.kompletne naplánované mesto v Brazílii, umiestnené uprostred miernych kopcov štátu. Ulice v mestskej zóne vedúce zo S na J dostali mená podľa brazílskych štátov a tie v smere V na Z boli pomenované podľa etnických skupín domorodého obyvateľstva a po hrdinoch sprisahania. Je to 3.najväčšie mesto Brazílie. Je tu aj 2.najväčší krytý futbalový štadión na svete. Rôzne festivaly, podujatia a karneval mimo karnevalovej sezóny.

3.) Rio de Janeiro:

Počet obyvateľov: 15 993 583 / Hlavné mesto: Rio de Janeiro/ Rozloha: 43 797,4 km²/ Podnebie: tropické atlantické/ Povrch: pobrežné nížiny s pahorkami, jazerami, riečnymi nivami a dunami, náhorná plošina na západe

Prístav RdJ bol založený v 16.storočí a práve z neho sa vyvážalo zlato a diamanty vyťažené v Minas Gerais. Po Napoleonovom napadnutí sa princ regent Ján presťahoval so svojím dvorom do Ria a tak sa Rio stalo sídlom portugalskej vlády a vyhlásili ho za hlavné mesto krajiny. Bohato hlavne na pestovaní cukrovej trstiny a kávy. Po inaugurácii Brazílie v 1960 Rio prestalo byť hlavným mestom a stalo sa hlavným mestom štátu Guanabara, ktoré sa koncom storočia pripojilo k štátu Rio de Janeiro. Štát je veľmi navštevovaný turistami hlavne kvôli Cukrovej homole a vrchu Corcovado so sochou Krista. Každoročne sa tu koná karneval a práve ten v Rio je najslávnejší. Spomedzi pláží sú najobľúbenejšie Copacabana, Ipanema alebo Leblon. Ťaží sa tu ropa, sú tu aj obrovské zásoby zemného plynu. Je to najmenší, 2.najbohatší a 3.najľudnatejší štát v Brazílii. Turistické atrakcie: socha Krista Spasiteľa, kláštor sv. Benediktka, Guanabarská zátoka, Palác Tiradentes, pláže...

Hlavné mesto Rio de Janeiro: „Čarovné mesto“

Mesto bolo kedysi sídlom portugalského kráľovstva a brazílskeho cisárstva. Začiatok 20.storočia bol poznačený žltou zimnicou, kiahňami, morom a týfusom. Medzi posledné veľké udalosti patrí presťahovanie hlavného mesta do Brazílie, spojenie štátov RdJ a Guanabara a prepojenie Rio-Niteroi(most cez zátoku Guanabara). Medzi najvýznamnejšie sviatky patrí aj Silvester v Riu a je aj najveselším. Vrcholí na pláži Copacabana. Nachádza sa tu aj socha Krista je 30m vysoká a v jej 7m

vysokom podstavci je kaplnka. Pôvodne mal mať Kristus ruky zložené, no nakoniec ich má rozpäté na znak súcitu a radosti z nezávislosti. Otvorená náruč charakterizuje aj pohostinnosť a prívetivosť Brazílčanov. Socha je zaradená medzi 7 divov sveta od roku 2007.

4.)Sao Paulo:

Počet obyvateľov: 41 252 160/ *Hlavné mesto:* Sao Paulo/ *Rozloha:* 248 176,7 km²/ *Podnebie:* tropické vlhké na pobreží, tropické suché vo vnútrozemí/ *Povrch:* náhorná plošina ohraničená pohorím Serra do Mar, nížiny, doliny na zvyšku územia

Na pobreží tohto štátu vznikla v 16.storočí 1.brazílska osada Sao Vincente. Na začiatku 17.storočia organizovali obyvatelia terajšieho Sao Paula výpravy, na kt. hľadali zlato a Indiánov. V 2.polke 19.storočia štát zaznamenal hospodársky rast vďaka kávovníkovým plantážam. Štát sa podieľa na viac ako tretine celej produkcie v Brazílii. V hospodárstve štát vyniká priemyselným parkom. Je lídrom v produkcii pomarančov, cukrovej trstiny, zrna, kávy, mlieka a hydiny. Veľa európskych prisťahovalcov a Indiáni prispeli svojimi zvykmi k rozvoju kultúry. Mesto má problém s dopravou a znečistením. Turistické atrakcie: pláže. V meste Sao Paulo: katedrála, Námestie slobody, Pamätník Latinskej Ameriky...

Hlavné mesto Sao Paulo: „Krajina hmly“

Začiatkom 19.storočia sa do mesta veľa investovalo čo prilákalo mnoho prisťahovalcov. Sú tu najväčší výrobcovia automobiliek, najintenzívnejší zahraničný aj vnútorný obchod. Je to 6. Najväčšie mesto sveta. Najväčšie multikultúrne mesto Brazílie a 1 z najrozmanitejších na svete. Mesto profituje aj z cestovného ruchu. Koná sa tu aj jediná Veľká cena F1 v Latinskej Amerike. Veľa pamätihodností ako stanica vo štvrti Luz, budova Copan v sínusovom tvare. Známa je aj budova Itália, kt. kedysi bola sídlom Talianskeho spolku, kt. združoval taliansku kolóniu v meste. Má symbolický význam pre Talianov.